

Morometii

Conținut :

Volumul I

Prima parte :

-

romanul debutează cu sosirea familiei Moromete de la camp, când băieții fug să se odihnească, fetele se duc să se scalde, Moromete rămânând singur să descarce căruța și să o tragă la umbra celor doi mari salcâmi din curtea lor.-imediat ce termină cu căruța, iese la drum pentru a vedea dacă este cineva pe acolo,dar nu-l întâlnește decât pe Tudor Bălosu, a cărui companie nu-l încântă deloc peMoromete.-Bălosu aduce din nou în discuție dorința sa de a cumpăra unul dintre salcâmi luiMoromete, dar acesta îl tratează cu dezinteres, fiind întrerupți de nevasta lui Moromete,Catrina, care era indignată că au dispărut toți și că ea a rămas să muncească singură.-Moromete nervos, îl strigă pe Niculae pentru a o ajuta pe mama sa să mulgă oile.-în timp ce mulgeau oile, Niculae vrea să-i spună mamei sale să-l convingă peMoromete să dea oile la cioban, pentru ca el să se oată duce din nou la școală.-odată cu venirea serii, Catrina începe să-și strige familia pentru a veni la masă, iar câinele a intrat pe lângă ea și le-a furat brânza.-în timpul mesei, Achim a adus vorba despre plecarea lui la București cu oile pentru a face rost de bani, dar Moromete nu i-a dat nici un răspuns clar.-Birică hotărăște să se ducă la Polina pentru a sta de vorbă cu ea și pentru a vedea dacă fata se gândește măcar puțin la el, dar în locul fetei la poartă iese Bălosu pus pescandal, fiind gata să se ia la bătaie cu acesta.-Birică află de la Moromete, în timp ce-l aștepta pe Nilă, că Polina urma să secăsătorească cu Stan Cotelici, iar Birică, nervos, începe să injure la poarta lui Bălosu și să-istrigă Polinei că poate să se mărite cu cine vrea.-împreună cu Nilă, Moromete hotărăște să-l lase pe Achim să se ducă la Bucureșticu oile.-auzind discuția și hotărârea celor doi, Niculae se bucura că nu o să mai se scoale cunoaptea în cap să plece cu oile și că în sfârșit o să scape de Bisisica.-își face apariția și Maria Moromete, sau Guica cum era numită prin sat, care erasora lui Moromete și cei trei frați se duseseră la ea în acea seară pentru a-i spune vesteacea mare.-era numită Guica deoarece de câte ori trecea câte un negustor cu fructe ea lua dinele, mânca și apoi întreba cât costă, iar când i se răspundea spunea că sunt stricate și acreși începea să țipe ca o "purcea", după cum spunea un negustor mocan.-într-o seară, Moromete îl trezește pe Nilă pentru a-l lua cu el în grădină pentru atăia salcâmul mult dorit de Bălosu, din grădină auzindu-se bocetele unei femei din cimitircare îl plângea pe băiatul ei care murise.-odată cu venirea dimineții, au izbutit și cei doi să doboare salcâmul a cărui cădere arăsunat în tot satul.-după ce a stat de vorbă cu Bălosu, și au băut ceva, acesta din urmă, i-a dat banii luiMoromete pentru că acesta se grăbea să plece din casa cumpărătorului spunând că aretreabă.-deoarce statul dăduse ordin care spunea că toți feciorii trebuie să meargă la armată,și băieții lui Moromete s-au văzut siliți să se ducă, învățătorul Gheorghe Toderici, fiindnumit commandant.-neplăcându-i instrucția și felul în care urla comandantul la el, Nilă l-a luat pe acestade guler, dar fără să dea în el, în acest moment, instrucția întrerupându-se.

-faptul că Moromete a tăiat salcâmul a ajuns repede și la urechile Guicii, care imediat a și apărut la fața locului pentru a face scandal și pentru a-l trage la răspundere pe el. În timp ce Niculae era cu oile pe o moșie mare care aparține unei bătrâne foarte bogată, dar care este în administrarea unui maior care dădea bătrânei bani numai cât sǎnu moară, este atacat de paznicul care nu vroia sǎ lase pe nimeni cu caii sau cu oile lapăscut. -norocul lui Nicolae a fost cǎ în preajmă era și Achim care l-a salvat de la moarte și care l-a bătut pe paznic cǎt sǎ zacă câteva luni bune. -Moromete a plecat la firerăria lui Iocan, un meșter renumit în sat datorită priceperii sale, începând sǎ fie recunoscut după ce i-a făcut unui bătrân o căruță foarte frumoasă și pe bani puțini. -Moromete se ducea pe acolo deoarece era din ce în ce mai interesat de dezbaterile politice, ce se țineau de către oamenii mai răsăriți ai satului și la care lua parte și Bălosu, dar și pentru a-și ascuți secerile din când în când. -pe ulița din apropierea fierăriei se încinge o discuție aprinsă despre politică între Moromete și ceilalți săteni. -este prezentat Țugurlan cu obișnuita sa pornire dușmănoasă pe viață și pe cei din jurul lui, pe el plictisindu-l aceste dezbateri politice, care, în opinia lui erau inutile. -Țugurlan se ia la ceartă cu toți oamenii prezenți la "dezbateri", deoarece a spus cuvinte jignitoare la adresa lor și la adresa a ceea ce discutau. -apoi este prezentat Țugurlan împreună cu familia sa, faptul cǎ a avut mai mulțicopii dar cǎ a trăit doar unul și cǎ acum câțiva ani de Paști s-a certat cu vecinii lui din cauza unui vas cu lapte pe care aceștia l-au cerut înapoi pe un ton care pe Țugurlan l-aderanjat. -când Moromete se întoarce acasă el găsește în curte doi oameni care, spuneau ei, erau perceptorii și cǎ au venit după impozite. -deși perceptorii insistau, Moromete le răspundea mereu cǎ nu are de unde sǎ ledea, dar cei doi agenți s-au enervat și au vrut sǎ ia ceva din casă sau din grajd dar nu au fost lăsați de Tita și de Paraschiv. -văzându-l la ananghie, Bălosu îl întreabă dacă nu vinde locul despre care mai vorbisera și care era potrivit pentru a-i face casă lui Victor. -între Bălosu și soția sa se iscă o ceartă pe tema banilor. -Birică discută despre Polina cu surorile lui la care ținea foarte mult și pentru că suferea cǎ nu au haine și cǎ orice bucată de mătase era rezervată lui, și de aceea el lealunga de la muncă sau se ridica de la masă prefăcându-se supărat, astfel rămânându-lelor mai mult. -odată ce Stan Cotelici era hotărât sǎ se căsătorească cu Polina, Tudor Bălosu s-agândit sǎ o dea pe Polina fără zestre deoarece Stan era bogat și avea douăzeci de pogoane de pământ. -acum Bălosu se gândea numai la locul lui Moromete și nu știa cum sǎ facă sǎ pună mâna cǎt mai repede pe el. -dar planurile lui Bălosu se destramă, deoarece Polina fuge împreună cu Birică, iar Victor și tatăl său pleacă în căutarea ei, până în momentul în care Bălosu renunță spunând cǎ va veni ea acasă și cǎ va vedea atunci ce va păți. -Birică și Polina erau ascunși la Dumitru lui Nae și cǎ vor sta acolo până a doua zi dimineață; a doua zi dimineață, cei doi sosesc acasă la Birică spunând cǎ se vor căsători, veste la care familia lui Birică îi felicită și îi binecuvântează.

Partea a doua :

-în ziua în care Achim era gata să plece la București începe o furtună ce îi sperie pe Moromete, care se rugau să nu plouă cu piatră pentru a nu le strica recoltele, dar după o jumătate de oră ploaia se oprește și Achim scoate oile din obor pentru a pleca.-ceva mai târziu, Moromete vede pe drum pe șeful secției de jandarmi și doi bărbați înarmați cu puși care, spre mirarea lui se opresc pe drum și intră tocmai la el în bătaură.-cei trei veniseră împreună cu paznicul bandajat pe care Achim și Nicolae l-au bătut cu câteva zile în urmă, iar când Moromete se prefăce că nu știe nimic despre cele spuse deșeful de post, acesta se enervează și îl amenință pe Moromete.-după ce jandarmii au plecat prin ogradă să-l caute pe Achim, Moromete amărturisit paznicului că fiul său a plecat la București și l-a sfătuit să se apuce de o muncă adevărată.-după plecarea jandarmilor, el își cheamă soția și pe cele două fete pentru a se sfătui cu ele ce să în privința fonciirii pentru că mai erau câteva zile și Jupuitu venea din nou după bani, de această dată promițându-le că nu-i va mai ierta.-el hotărăște împreună cu femeile să se ducă să se împrumute de la Aristide, care nu era cămătar dar avea bani din politică deoarece era primar.-Aristide se pune de acord cu Moromete să-i dea acestuia patru mii de franci, pentru a putea plăti impozitele, urmând ca Moromete să-i restituie de îndată ce Achim îi va trimite bani de la București.-Birică și Polina continuă să se poarte unul cu celălalt ca și când ar fi fost căsătoriți, Polina ajutându-l pe el, dar și pe ceilalți. Deși vroia să pară că s-a obișnuit cu sărăcia, ea mai avea uneori scăpări, manifestându-se revoltată că nu i se pot îndeplini anumite dorințe.-mama Polinei, fiindu-i dor de aceasta, a vrut să-i trimită ceva prin Rafira, sora ei mai mică, dar Bălosu a aflat și a amenințat-o pe soția sa cu bătaia. Într-o zi Birică se hotărăște să se ducă împreună cu Polina la părinții acesteia pentru a încerca să-i înduplece și să-i facă să se mai gândească în privința căsătoriei lor, dar Bălosu de cum i-a văzut i-a dat afară din casă.-auzind aceste vorbe, Polina s-a speriat că o să rămână săracă pe tot restul vieții, deoarece îi spune soțului ei că ea rămâne cu părinții.-după câteva zile, Birică, de frică să nu rămână fără casă, a spus că cine vrea să-l ajute să meargă cu el la văgăuni să facă niște cărămizi.-Țugurlan devine, din nou subiect de bârfă prin sat deoarece se spunea că ar fi săritla bătaie cu Cocoșilă, ceea ce nu era adevărat.-Moromete plătește fonciirea darnu dă toți banii, iar cu restul cumpără uluci pentru a-și construi un gard nou înspre drum.-Țugurlan se duce să se împrumute la Moromete, iar acesta acceptă cu plăcere, dându-i un sac cu grâu.-Nilă și Paraschiv, îndemnați de Guica, pleacă pe cai spre București, fără a-i spune tatălui lor, pentru a se întâlni cu Achim.-Boțoghină se duce la medic unde află că este grav bolnav și că trebuie să se interneze într-un sanatoriu la munte.-a doua zi după plecarea lui Nilă și a lui Paraschiv, Guica se duce la Moromete acasă pentru a vedea cum reacționează acesta la observarea plecării celor doi.-spre disperarea Guicii, Paraschiv și Nilă au apărut la poartă cu caii obosiți peste măsură, mințindu-l pe tatăl lor că i-au gonit niște paznici, și că de aceea caii erau așa de obosiți.-Paraschiv îi explică mătușii sale că din pricina lui Nilă care se simțea vinovat, nu au mai înaintat spre București și că au fost nevoiți să se întoarcă.-Nicolae, foarte fericit, se ducea acum la serbarea de la

școală, unde trebuia să spună poezie și unde vede o fată foarte frumoasă, pe Iri-
na a lui Boțoghin.

-Cocoșilă îl invită pe Moromete la o ȕică la Aristide, pe drum discutând din
nou despre politică și depre doi oameni deștepți pe care-i văzuse Cocoșilă în fața
uneicârciumi.-cei doi în drumul lor au trecut mai întâi pe la școală pentru a vedea
ce se întâmplă la serbare, unde tocmai se prezenta situația claselor, iar
la premiere, văzându-l pe fiul săupremiant, Moromete se bucură și se
emoționează.-deodată, când trebuia să spună poezia, este cuprins din nou
de friguri, el plecând de pe scenă și fiind dus acasă de tatăl său cât mai repede
pentru a nu i se întâmpla ceva rău.

Partea a treia :

odată cu venirea verii și a căldurilor greu de suportat, a venit și vremea oa-
menilor să iasă cu căruțele și secerile la câmp pentru a strânge recoltele.-în acest
an la seceriș, Moromete era la fel de nepăsător ca și în alți ani, neștiind că Para-
schiv considera că acesta este ultimul seceriș la care lua parte.-după ce au secerat
câtva timp, familia Moromete s-a așezat la masă pentru a mânca și a se odihni
puțin.-Niculae începe iar să o roage pe mama sa să vorbească cu Moromete
pentru a-l lăsa să se ducă la o școală mai mare unde să învețe, să ia bursă, iar după
trecerea a opt ani el să devină învățător.-Boțoghină ieșise și el la seceriș împreună
cu copii lui Vătică de paisprezece ani și Irina care avea doar șapte ani.-Polina se
gândește într-o dimineață să meargă cu toată familia lui Birică pe pământurile
tatălui său și să adune grâul ce i se cuvenea pentru a-l vinde și a face rost de bani
cu care să-și ridice casă.-dar Birică și tatăl său găsesc această idee inutilă și
pornesc cu căruța spre locurile lor nebăgând-o în seamă pe Polina, între cei doi is-
cându-se o ceartă la care asculta toată familia Birică.-la câmp, cei doi se întâlnesc
cu Bălosu care nici nu-i băga în seama, chiar dacă aceștia veniseră cu gând de
împăcare.-Aristide, își pregătea și el în acest zile mașinile de treierat, și pe la
jumătatea lui iulie le scoate pe islaz.-Țugurlan ia și el parte la treierat, urcându-se
pe utilaj pentru a băga baloții în dinți mașinii, iar fiul său, Mărin, stătea la coada
mașinii ca să adune praful și pleava ce ieșeau din spicele de grâu.-Țugurlan devine
din ce în ce mai fericit, dar fără să știe de ce.-apoi când află că Tache, fiul lui Ari-
stide, fură din făina oamenilor se înfurie vrând să-l găsească pe Tache pentru a-i
cere socoteală; apoi se înfurie și mai rău când i se spune că toată lumea știa de
ceea ce făcea Tache în afară de el și de Ion al lui Măi.-găsindu-l, Țugurlan îl în-
treabă pe Tache de ce a dat în Ion, Tache enervându-se a vrut să-l lovească pe Țu-
gurlan dar nu a reușit, deoarece acesta s-a ferit, apoi hotărându-se să riposteze.-
văzând că este bătut, Năstase, unchiul lui Tache, s-a dus imediat la șeful
de jandarmerie, iar cei doi, Țugurlan și Ion, au fost duși la secție.-Țugurlan se

încaieră apoi și cu șeful de post.-Țugurlan este iertat de șeful de post, dar nu și de Aristide care cheamă legiunea de jandarmi, și vrea să-l facă tot posibilul pentru a-l schimba pe șeful de post.-șeful de post sosește acasă la Țugurlan, împreună cu doi soldați pentru a-l lua la secție.-spre seară, Moromete află de la Coșilă că Țugurlan a fost condamnat la doi ani de închisoare.

-Niculae se gândea tot mai des cum să-l facă pe tatăl său să înțeleagă că școala este un lucru foarte important pentru el.-Scămosu, un negustor de găini venit de curând de la București, vine pe la Moromete pe acasă și îi spune acestuia că l-a văzut pe Achim în târg la o cârciumă, că era însoțit de o femeie, și că era foarte frumos îmbrăcat.-Scămosu mai spune că Achim l-a rugat să stea cu el la un pahar, dar că el nu a vrut, spunând că se grăbește.-Moromete este vizitat de către învățător și de către preot, chiar după ce acesta a avut o discuție cu Niculae despre școală, pentru că, spunea el, nu are bani să-l trimită la școală.-cei doi musafiri, întreabă Niculae, apoi îi spun să-l lase singuri cu tatăl lui, căruia îi spun că trebuie să-l dea neapărat la școală.-Paraschiv și Nilă se sfătuiesc din nou să plece după vânzarea grâului, dar nu știau încă ce aveau să facă la București.-soția lui Boțoghină primește o scrisoare din care află de la soțul ei că în curând o să vină acasă și că îi e dor de copii.-și Biriță primește o scrisoare de la judecătoria de la ocol care-i cerea să se prezinte la judecată în două săptămâni, fiind acuzat de furt din averea lui Tudor Bălosu și din recoltele ce i se cuveneau acestuia.-Moromete se vede nevoit să plece cu grâul la Pitești pentru a-l vinde, deoarece se apropia data plecării lui Niculae și avea nevoie de bani; pe drum se întâlnesc cu un șir de căruțe pline cu grâu care se întorceau de la Pitești deoarece grâul nu se cumpără datorită cantităților mari de grâu care erau pe piață.-Ilie se hotărăște să nu se mai oprească la Pitești, ci ține drumul până la munte.-timpul trece și Niculae se pregătește să plece la Câmpulung pentru a da primul său examen pentru o școală superioară, examenul de admitere.-Niculae reușește să ia cu brio examenul, fiind printre primii din cei peste o sută de candidați.-Moromete devine neliniștit deoarece Achim nu are bani, iar Jupuitu venise să ceară fondurile, amenințându-l că îi confiscă vita din grajd.-ca și cum nu ar fi fost de ajuns, pe umerii lui Moromete se abate o altă veste înspăimântătoare, mai avea de restituit băncii cinci mii de lei, banca înștiințându-l că dacă nu plătește se va folosi de puterea legii pentru a intra în posesia banilor.-Paraschiv se bucura la auzirea necazurilor familiei sale, deoarece, învățat de Guica, vroia să-l vadă ruinați pe părinții lui, să le ia caii, oile și dacă se poate, ca dezastrul să fie mai mare, și pământul.-Moromete află de la Scămosu, că Achim s-a despărțit de băiatul lui Cătănoiu, și că împreună cu Nilă și Paraschiv, plănuiesc să fugă de acasă cu oile și caii tatălui lor.-Jupuitu vine după taxe dar Moromete spune din nou că nu are; la auzirea acestuia răspuns, Perceptorul începe să caute cu privirea prin casă ceva ce putea fi confiscat, dar nu găsește nimic.-Moromete cuprins de furie, desface o hârtie în care se aflau banii lui Niculae, pentru școală, și îi întinde per-

ceptorului.-după o ceartă cu Moromete, care îi întărise acestuia bănuiala pe care i-o spusese Scămosu, Paraschiv se duce la Guica spunând că s-a hotărât, că el și Nilă vor pleca a doua zi dis-de-dimineată.-Paraschiv se întoarce acasă spre dimineată, nervos că îl respinsese fata cu care el segândează să se căsătorească.-dimineata când s-au trezit, Paraschiv a început să urle și să facă scandal, simțindu-se acum stăpân peste toți, Nilă fără să zică nimic aproba prin zâmbete purtarea fratelui său.-Moromete își pierde calmul care-l stăpânea de câteva zile și, punând mâna pe un par începe să dea în Paraschiv și Nilă, aceștia implorându-l să nu mai dea.

-a doua zi, seară, Moromete întors de prin sat află de la Catrina că cei doi au fugit, cu caii și cu bani și covoare din lada fetelor.-Moromete hotărât să treacă peste nenorocire ce se abătuse asupra lor, s-a dus acasă la Bălosu pentru a-i vinde pământ din spatele casei și, spre satisfacția vecinului său, și bucata de pământ pe care acesta și-o dorea cu disperare pentru a-i face casă fiului său.-cu banii luați cumpără doi cai, plătește foncierea, rata la bancă, datoria la Aristide și taxele de școlarizare ale lui Niculae.-trei ani mai târziu începe al doilea război mondial.